

Bezpečnost obyvatelstva v krajích České republiky

The security of the population in the regions of the Czech Republic

Zdeněk Matěja, Ondřej Svoboda

Abstrakt

Bezpečnost obyvatelstva v České republice patří k základním činnostem zajišťovaným orgány veřejné správy. Adekvátní rozhodování o volbě opatření na tomto poli je do značné míry závislé na vhodných podkladech a analytických postupech v rámci rozhodování. Cílem tohoto příspěvku je analýza bezpečnosti obyvatel České republiky z hlediska tří základních ukazatelů vztahujících se k bezpečnosti regionů a ukázat jeden z možných postupů využitelných v oblasti hodnocení bezpečnosti v krajích České republiky.

Abstract

The security of the population in the Czech Republic is one of the core activities organized by public authorities. Adequate decision-making process is dependent on suitable input data and appropriate analytical procedures. The aim of this paper is to analyse the security of the Czech population on the basis of three basic indicators and show one potential approach how to evaluate the security in the regions of the Czech Republic.

Klíčová slova

bezpečnost, trestné činy, dopravní nehody, požáry, index bezpečnosti

Keywords

Security, Crime, Traffic accidents, Fires, Security index

Úvod

Úkolem vlády České republiky i orgánů všech územních samosprávných celků je v příslušném rozsahu zajišťovat bezpečnost obyvatel, obranu svrchovanosti a územní celistvosti země a zachování náležitostí demokratického právního státu. Institucionálním nástrojem pro dosažení těchto cílů je komplexní, funkční a dynamicky se rozvíjející bezpečnostní systém. Bezpečnost České republiky je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví a majetku. K úspěšnému uplatňování tohoto principu je nezbytné zajišťovat bezpečnost státních institucí včetně jejich plné funkčnosti a rozvíjet procesy a nástroje sloužící k posilování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Ačkoli je za zajišťování bezpečnosti primárně odpovědná vláda, pro snižování rizik naplnění hrozeb je žádoucí aktivní spolupráce občanů, podnikajících právnických a fyzických osob a orgánů veřejné správy. [3] Bezpečnost obyvatel je v současné době ohrožována dynamikou a vzájemnou provázaností známých i nově vznikajících hrozeb. Potenciální bezpečnostní hrozby pro obyvatele České republiky se mohou řetězit a jejich následky se tak mohou vzájemně umocňovat. Mezi rizikové faktory patří mimo jiné souběh přírodních a člověkem způsobených pohrom (útoků či havárií).

Jak vyplývá z Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015, bezpečnostní výzkum je jednou z významných priorit Evropské unie. Tato koncepce vymezuje tři základní oblasti, ze kterých lze vycházet. [4]

Bezpečnost občanů zahrnující terorismus, organizovanou kriminalitu, další formy závažné kriminality ohrožující bezpečnost státu a jejich potírání, ochranu obyvatelstva, bezpečnost měst a obcí v případě živelních pohrom a provozních havárií včetně bezpečnosti podzemních objektů, ochranu občanů proti kriminalitě, protispolečenskému jednání a socio-patologickým jevům, kybernetickou kriminalitu a on-line vyšetřování, nešíření zbraní hromadného ničení a malých střelných zbraní, technologie a metody detekce chemických, biologických a radiologických látek, jaderných materiálů a výbušnin, socio-ekonomickou a etickou oblast bezpečnosti, detekci anomálií v dopravě a tocích cestujících a environmentální bezpečnost.

Bezpečnost kritických infrastruktur zahrnující energetiku, vodní hospodářství, potravinářství a zemědělství, zdravotní péči, dopravu, komunikační a informační systémy, bankovní a finanční sektor, nouzové služby, veřejnou správu, výzkumné organizace, chemický, jaderný a báňský průmysl, specifické průmyslové záležitosti a spojení mezi různými infrastrukturami.

Krizové řízení zahrnující formování a implementaci bezpečnostní politiky, rozvoj bezpečnostního systému, včasné varování, komunikaci s veřejností, připravenost, prevenci, reakci a obnovu, civilně vojenskou spolupráci a civilní nouzové plánování, moderní metody zásahového tréninku a vnější krizový management EU.

1. Cíle a metodika

Účinnost procesů krizového řízení je podmíněna efektivním nakládáním s informacemi, které mají orgány krizového řízení k dispozici o zájmovém území. Cílem tohoto článku je analyzovat bezpečnostní situaci v krajích České republiky a na příkladu využití tří vybraných bezpečnostních ukazatelů poukázat na možnost vhodné agregace různorodých informací o bezpečnostních aspektech regionů do jediného indexu. Přínosem této agregace může být zjednodušení rozhodování při prioritizaci území z hlediska jejich bezpečnostní úrovně.

Analyzovanými bezpečnostními ukazateli jsou počty zjištěných trestných činů, dopravních nehod a požárů v krajích České republiky v desetiletém období od roku 2003 do roku 2012. S požadavkem na srovnatelnost a s ohledem na značně rozdílné počty obyvatel v jednotlivých krajích jsou všechny ukazatele pomocí informací o středním stavu obyvatelstva přepočítány na 1000 obyvatel.

Nejprve bude provedena oddělená analýza tří výše uvedených ukazatelů v krajích České republiky, k celorepublikovému popisu vývoje bude využito metody regresní analýzy. Následně bude přistoupeno k vytvoření jednoduchého bezpečnostního indexu, kterým bude moci být agregovaně popsána bezpečnostní situace v jednotlivých krajích.

2. Analýza jednotlivých ukazatelů

V této kapitole bude ve třech podkapitolách odděleně prezentována problematika počtu a vývoje zjištěných trestných činů, dopravních nehod a požárů.

2.1 Zjištěné trestné činy

Jak dokládá tabulka č. 1, dlouhodobě nejnižší počet zjištěných trestných činů je vykazován v Kraji Vysočina, Zlínském kraji a Pardubickém kraji. Naopak nejvyšší počty jsou zaznamenány v kraji Hlavní město Praha, s odstupem následují Ústecký kraj a Liberecký kraj.

Tabulka č. 1: Počet zjištěných trestných činů v krajích ČR (na 1000 obyvatel)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	85,31	83,51	81,40	75,72	72,98	67,84	67,69	59,14	59,88	58,17
STČ	34,09	33,20	32,35	31,88	37,03	35,01	33,21	30,40	29,58	27,69
JHČ	25,34	26,37	26,88	25,77	25,08	25,10	22,42	23,98	23,31	22,01
PLK	29,56	30,83	27,68	25,30	27,67	26,77	25,03	24,20	24,06	22,42
KVK	34,89	34,16	33,18	31,16	34,63	29,26	28,69	25,81	26,72	25,07
ULK	37,73	39,45	39,82	39,89	41,99	39,70	35,48	35,22	36,55	33,15
LBK	36,68	35,93	35,13	34,38	37,14	35,48	33,53	31,32	31,21	29,65
HKK	23,41	23,20	21,42	21,05	24,79	22,60	20,62	20,06	19,86	19,49
PAK	20,81	20,82	20,35	18,92	20,60	19,59	17,88	17,18	17,74	17,42
VYS	17,03	16,71	15,67	16,01	18,75	17,25	17,43	16,86	16,82	16,70
JHM	30,53	28,41	27,36	28,33	29,45	27,72	26,17	25,43	25,70	25,30
OLK	24,70	24,00	23,23	22,04	24,56	23,19	22,17	21,38	22,46	22,52
ZLK	18,64	17,99	17,24	16,76	18,51	17,59	16,99	15,97	15,65	15,11
MSK	29,75	28,03	28,08	29,60	31,80	32,76	33,40	31,91	34,46	33,07
ČR	35,07	34,45	33,62	32,77	34,62	32,96	31,72	29,80	30,22	28,98

Zdroj: vlastní zpracování z dat [2].

Počet zjištěných trestných činů v krajích ČR (v přepočtu na tisíc obyvatel) dlouhodobě klesá. Největší relativní pokles zjištěných trestných činů mezi rokem 2003 a 2012 zaznamenal kraj Hlavní město Praha (kraj zaznamenal pokles hodnoty ukazatele na 68 % oproti stavu v roce 2003). Z hlediska velikosti absolutní hodnoty zjištěných trestných činů je však tento kraj vysoko nad úrovní ostatních regionů. Druhý největší pokles byl zaznamenán v Karlovarském kraji (kraj dosáhl v roce 2012 pouze 72 % počtu zjištěných trestných činů oproti stavu v roce 2003). Naopak nejmenší pokles byl zaznamenán v Kraji Vysočina (98 % oproti stavu v roce 2003). To je možné zdůvodnit tím, že Kraj Vysočina patří k regionům, které mají dlouhodobě nejmenší výskyt zjištěných trestných činů (vyjádřeno v absolutní hodnotě počtu zjištěných trestných činů). Nejhorší vývoj zaznamenal Moravskoslezský kraj, kde došlo k nárůstu zjištěných trestných činů o 11 % v roce 2013 oproti úrovni v roce 2003.

Z obrázku č. 1, který znázorňuje vývoj zjištěných trestných činů v celé ČR, je zřejmé, že dlouhodobě dochází k poklesu četnosti tohoto jevu. Datovými body proložená regresní přímka vyjadřující trend ukazatele v čase odpovídá následujícímu vztahu:

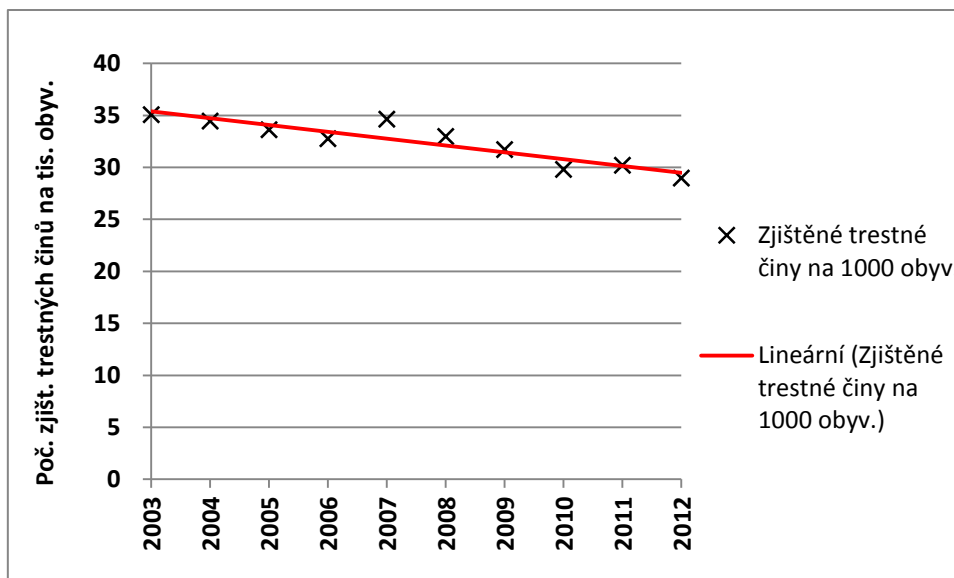
$$y = -0,6567x + 36,032 \quad (1)$$

kde

x – počet roků, která uplynuly od roku 2002,

y – počet zjištěných trestných činů na tisíc obyvatel.

Koeficient determinace uvedeného vztahu vykazuje poměrně vysokou hodnotu ($R^2 = 0,849$). Z uvedeného vztahu je možné odvodit, že v období let 2003 až 2012 docházelo k pravidelnému meziročnímu poklesu o cca 0,65 zjištěných trestných činů na tisíc obyvatel.

Obrázek č. 1: Počet zjištěných trestných činů v ČR na 1000 obyvatel v letech 2003 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování z dat [2].

2.2 Dopravní nehody

Z hlediska počtu dopravních nehod je nejlepší situace (nejméně dopravních nehod na 1000 obyvatel) ve Zlínském kraji, Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina. Na opačném konci pořadí jsou kraj Hlavní město Praha, Středočeský kraj a Liberecký kraj. Kompletní údaje zobrazuje tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Počet dopravních nehod v krajích ČR (na 1000 obyvatel)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	30,63	25,39	28,36	29,31	27,99	24,69	12,54	14,53	13,39	14,31
STČ	22,26	22,99	23,52	21,10	20,43	18,12	9,02	7,85	7,77	8,24
JHČ	20,71	21,92	20,78	18,23	17,97	15,16	5,03	4,54	4,74	5,04
PLK	22,98	22,41	21,44	19,06	18,21	15,84	5,63	4,92	5,44	6,04
KVK	20,69	21,76	21,20	19,49	18,59	15,10	5,75	5,65	4,91	4,62
ULK	17,14	17,71	17,71	16,71	16,53	14,74	9,61	8,63	8,60	9,13
LBK	20,22	20,49	21,06	19,93	18,50	16,26	9,96	8,79	8,26	8,80
HKK	17,09	18,61	18,42	16,54	15,80	13,34	6,66	6,67	6,94	7,74
PAK	15,80	16,95	16,29	15,37	15,22	13,26	6,79	6,50	6,94	7,22
VYS	15,93	17,46	17,04	15,91	15,78	12,88	3,58	4,64	5,07	6,44
JHM	15,98	16,74	16,06	14,67	14,11	12,39	3,17	4,90	5,10	5,71
OLK	15,00	15,55	15,59	15,10	14,90	13,07	6,87	6,48	6,69	6,91
ZLK	13,43	14,08	14,32	13,40	12,68	9,47	3,04	3,01	3,42	5,14
MSK	15,45	15,92	16,30	15,40	14,89	13,17	6,86	6,35	6,55	6,63
ČR	19,20	19,25	19,47	18,31	17,70	15,38	7,13	7,18	7,16	7,75

Zdroj: vlastní zpracování z dat [2].

Počet dopravních nehod v krajích ČR nelze ve zkoumaném období považovat díky metodické změně v nahlašování dopravních nehod za konzistentní. Změna metodiky vykazování se

promítla do statistik od roku 2009. Proto je nutné analýzu vývoje dopravních nehod posuzovat zvlášť do roku 2008 a poté od roku 2009 do roku 2012.

Největší relativní pokles dopravních nehod mezi rokem 2003 a 2008 zaznamenal Plzeňský a Zlínský kraj (pokles na 69 % resp. 70 % oproti stavu v roce 2003). Naopak nejmenší pokles ve stejném období zaznamenal Ústecký a Olomoucký kraj (87 %, resp. 86 %). Přesto, že došlo mezi uvedenými roky v případě všech krajů k poklesu výskytu tohoto jevu, většina krajů s výjimkou Plzeňského kraje a kraje Hlavní město Praha zaznamenala mezi lety 2004 a 2005 dočasný a krátkodobý nárůst dopravních nehod na tisíc obyvatel oproti úrovni v roce 2003. Tuto skutečnost dobře dokládá obrázek č. 2, který zobrazuje počet zjištěných trestných činů na tisíc obyvatel na území celé České republiky. Červená regresní přímka pro dopravní nehody na tisíc obyvatel mezi roky 2003 a 2008 odpovídá následujícímu vztahu:

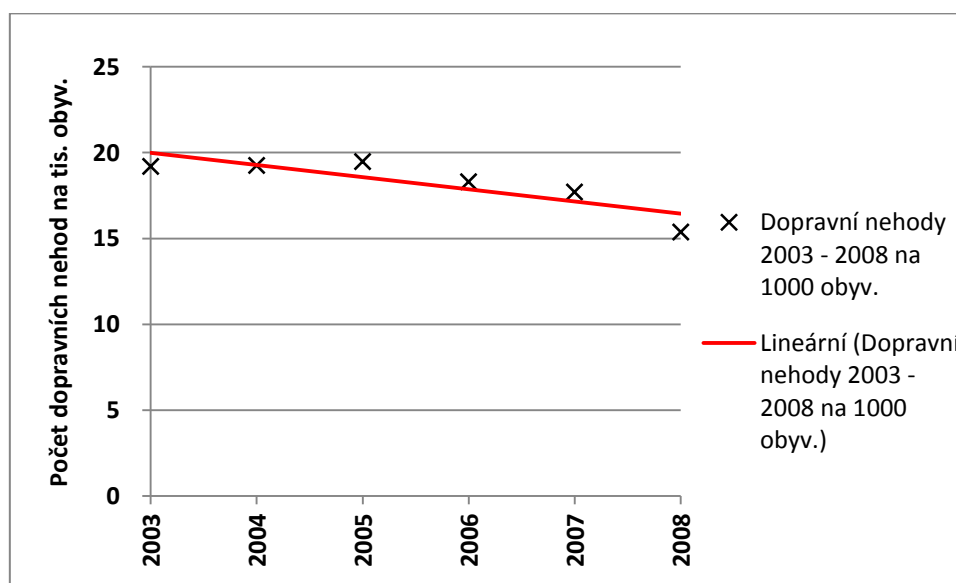
$$y = -0,7117x + 20,709 \quad (2)$$

kde

x – počet roků, která uplynuly od roku 2002,

y – počet dopravních nehod na tisíc obyvatel.

Koeficient determinace uvedené regresní rovnice vykazuje také poměrně vysokou hodnotu ($R^2 = 0,742$). Z uvedeného vztahu je možné odvodit, že od roku 2003 do roku 2012 docházelo k pravidelnému meziročnímu poklesu o cca 0,71 dopravních nehod na tisíc obyvatel.

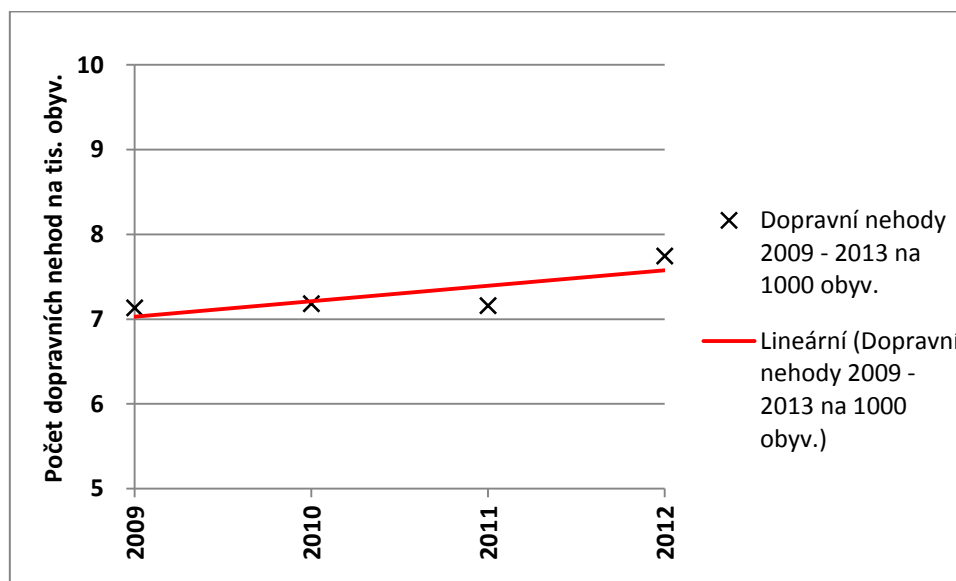

Obrázek č. 2: Počet dopravních nehod v ČR na 1000 obyvatel v letech 2003 - 2008

Zdroj: vlastní zpracování z dat [2].

Obrázek č. 3 znázorňuje vývoj dopravních nehod na tisíc obyvatel na území celé České republiky v letech 2009 až 2012. Z grafu je patrné, že v tomto období došlo k mírnému nárůstu dopravních nehod. Nárůst je vyvolán především poslední uvedenou hodnotou, kdy se počet nehod zvedl z předchozí hodnoty 7,2 na 7,7 dopravních nehod na tisíc obyvatel. Otázkou však zůstává, zda se jedná o dočasné vybočení jinak poměrně stagnujícího trendu (který lze pozorovat mezi roky 2008 – 2011) nebo jde o náznak dalšího růstu. Možným vysvětlením rostoucího trendu počtu dopravních nehod v tomto období může být změna chování řidičů v nahlašování dopravních nehod. Po změně legislativy začali více využívat

práva nehlásit méně závažné nehody, postupem času však i tyto nehody začínají častěji nahlašovat.

Obrázek č. 3: Počet dopravních nehod v ČR na 1000 obyvatel v letech 2009 – 2012

Zdroj: vlastní zpracování z dat [2].

Regresní přímka vyjadřující trend časové řady pro dopravní nehody na tisíc obyvatel mezi roky 2009 a 2012 odpovídá následujícímu vztahu:

$$y = 0,1822x + 6,8484 \quad (3)$$

kde

x – počet roků, která uplynuly od roku 2008,

y – počet dopravních nehod na tisíc obyvatel.

Koeficient determinace uvedené regresní přímky nabývá oproti předchozímu vztahu nižší hodnoty ($R^2 = 0,634$). Na základě uvedeného vztahu lze konstatovat, že mezi lety 2009 a 2012 docházelo k pravidelnému meziročnímu nárůstu o přibližně 0,18 dopravních nehod na tisíc obyvatel. Rostoucí trend tohoto jevu je ovlivněn především poslední hodnotou za rok 2012, kdy došlo k relativně významnému nárůstu oproti předchozím roků. Teprve další vývoj (resp. delší časová řada) může potvrdit uvedený trend.

2.3 Požáry

Dlouhodobě nejnižší počty požárů na tisíc obyvatel vykazují Zlínský kraj, Pardubický kraj a Kraj Vysočina. Nejčastěji naopak hoří v Ústeckém kraji, Karlovarském kraji a Středočeském kraji.

Vývoj výskytu požárů v krajích ČR mezi lety 2003 až 2012 popisuje tabulka č. 3. Na základě uvedených hodnot je možné konstatovat, že počet požárů v rámci celého území ČR dlouhodobě příliš neklesá. Pokud pomíneme rok 2003, pak můžeme hovořit o kolísání počtu požárů kolem hodnoty 2 výskytů požárů na tisíc obyvatel. Toto kolísání probíhalo mezi lety 2004 a 2012. V roce 2003 dosahovala četnost požárů za celé území ČR hodnoty přibližně 3 výskytů na tisíc obyvatel.

Z pohledu jednotlivých krajů je situace podobná, přesto je však možné dohledat některé odlišnosti od celostátního průměru. Předně se jedná o nárůst počtu požárů na tisíc obyvatel v letech 2009 – 2012 u Zlínského kraje. I přes tento fakt se však i nadále jedná o kraj s jedním z nejnižších počtů požárů. Naopak největší snížení četnosti tohoto jevu zaznamenal kraj Liberecký (na 73 % úrovně v roce 2003)

Tabulka č. 3: Počet požárů v krajích ČR (na 1000 obyvatel)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	2,61	2,29	2,20	2,19	2,14	2,03	1,92	1,71	2,03	1,93
STČ	3,64	2,74	2,50	2,49	2,85	2,54	2,47	2,13	2,37	2,26
JHČ	2,68	1,70	1,68	1,78	2,20	1,91	1,70	1,48	1,62	1,62
PLK	3,17	2,25	2,11	2,16	2,53	2,21	1,88	1,77	2,06	2,06
KVK	4,40	2,98	2,68	2,79	2,92	2,57	2,72	2,45	2,69	2,68
ULK	5,11	3,33	2,91	3,34	3,22	3,06	2,84	2,59	3,22	2,84
LBK	3,51	2,43	2,15	2,28	2,46	2,09	2,32	2,06	2,10	1,78
HKK	2,23	1,83	1,58	1,62	1,72	1,73	1,84	1,46	1,85	1,47
PAK	1,92	1,32	1,23	1,31	1,38	1,38	1,26	1,18	1,54	1,48
VYS	2,11	1,43	1,51	1,42	1,64	1,52	1,28	1,18	1,52	1,43
JHM	2,47	1,72	1,65	1,48	1,79	1,61	1,57	1,36	1,86	1,90
OLK	2,10	1,74	1,78	1,71	1,78	1,69	1,74	1,50	1,68	1,84
ZLK	1,58	1,09	1,20	1,07	1,23	1,10	1,14	1,16	1,29	1,46
MSK	2,38	1,85	1,92	1,76	2,11	2,09	1,95	1,68	1,94	2,01
ČR	2,84	2,08	1,97	1,97	2,17	2,01	1,92	1,71	2,01	1,95

Zdroj: vlastní zpracování z dat [2].

Na obrázku č. 4 je znázorněna regresní přímka vyjadřující trend časové řady vývoje počtu požárů na tisíc obyvatel:

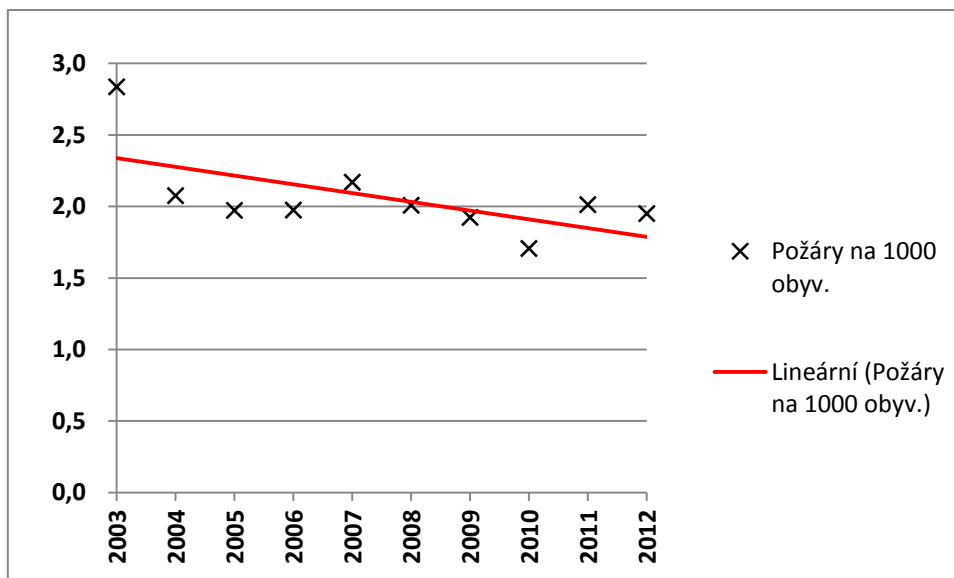
$$y = -0,0611x + 2,3985 \quad (4)$$

kde

x – počet roků, která uplynuly od roku 2002,

y – počet požárů na tisíc obyvatel.

Koeficient determinace uvedené regresní přímky nabývá oproti všem předchozím vztahům nejnižší hodnoty ($R^2 = 0,388$). Regresní model tak není vhodné považovat za významný.

Obrázek č. 4: Počet požárů na tisíc obyvatel v letech 2003 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování z dat [2].

3. Index bezpečnosti

Pro zhodnocení celkové úrovně bezpečnosti zkoumaných regionů byl navržen index bezpečnosti. Jeho konstrukce je založena na součtu tří samostatně stanovených pořadí jednotlivých krajů, odpovídajícím třem posuzovaným kritériím (ukazatelům). Pořadí jsou propočtena pro každý rok samostatně, čímž je dosaženo srovnatelnosti výsledků a je tím odstraněn i problém se změnou metodiky ukazatele dopravních nehod.

Součet dílčích pořadí je v navazujícím kroku převeden na celkové pořadí. Jejich přehled poskytuje tabulka č. 4, ze které je možné vyčíst pořadí krajů v jednotlivých letech zkoumaného období. Kraj na prvním místě je možné považovat za nejbezpečnější, kraj na čtrnáctém místě za nejméně bezpečný.

Tabulka č. 4: Pořadí krajů ČR dle indexu bezpečnosti v jednotlivých letech

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	14.	14.	14.	14.	13.	13.	13.	13.	13.	13.
STČ	11.	13.	12.	13.	13.	13.	11.	11.	11.	12.
JHČ	8.	8.	7.	8.	8.	7.	5.	3.	3.	3.
PLK	9.	9.	9.	9.	9.	9.	7.	8.	8.	7.
KVK	11.	11.	12.	10.	11.	10.	9.	10.	9.	7.
ULK	13.	11.	11.	11.	11.	12.	14.	14.	14.	14.
LBK	10.	10.	10.	11.	10.	11.	12.	12.	12.	10.
HKK	5.	7.	6.	6.	5.	6.	6.	6.	6.	5.
PAK	2.	2.	2.	2.	2.	3.	3.	4.	4.	4.
VYS	3.	2.	3.	3.	3.	2.	2.	2.	2.	2.
JHM	7.	5.	5.	4.	5.	4.	4.	5.	7.	6.
OLK	3.	4.	4.	4.	4.	4.	8.	7.	5.	7.
ZLK	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.
MSK	6.	6.	8.	7.	7.	8.	10.	9.	10.	10.

Zdroj: vlastní zpracování

Za nejbezpečnější kraj byl na základě sestaveného indexu ve všech deseti letech analyzovaného období vyhodnocen Zlínský kraj. Zhruba v první polovině sledovaných let byl nejméně bezpečný kraj Hlavní město Praha, v druhé polovině jej na tomto nelichotivém místě vystřídal Ústecký kraj.

Výše uvedená pořadí za jednotlivé roky můžeme agregovat do jediného ukazatele, ten pak odráží postavení daného kraje v žebříčku krajů za celé období let 2003 až 2012. Přehled výsledků poskytuje tabulka č. 5.

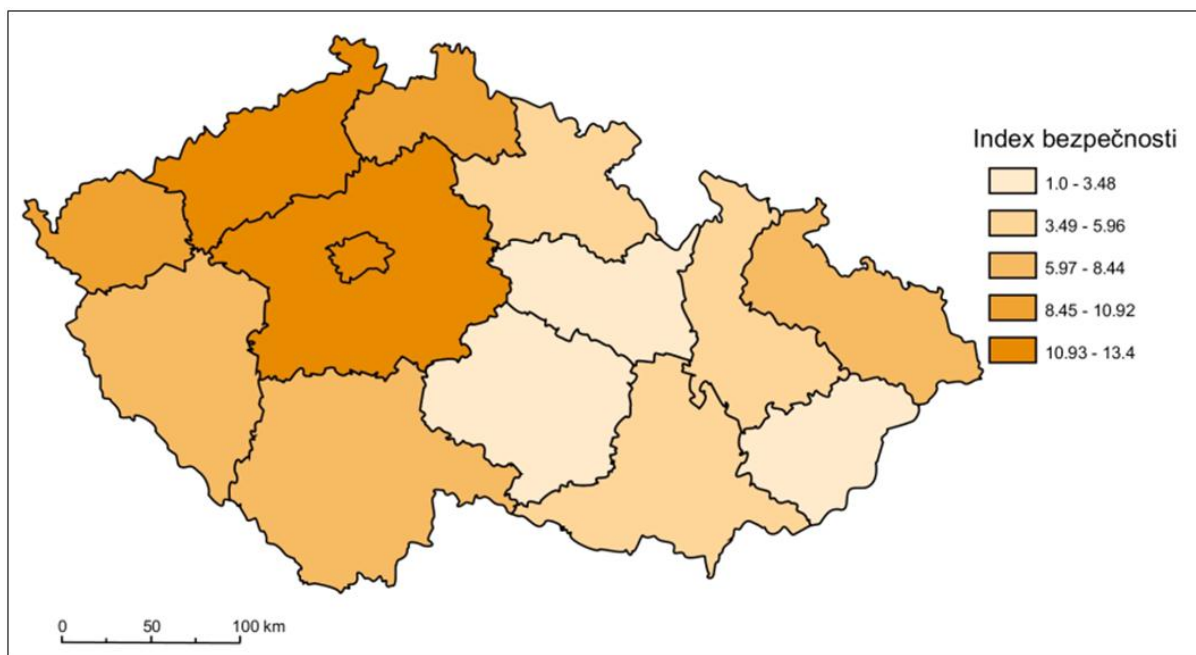
Tabulka č. 5: Pořadí krajů ČR dle indexu bezpečnosti za celé období let 2003 až 2012

Pořadí	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Kraj	ZLK	VYS	PAK	OLM	JHM	HKK	JHČ	MSK	PLK	KVK	LBK	STČ	ULK	PHA

Zdroj: vlastní zpracování

Ze souhrnného hodnocení celého desetiletého období vyšel nejlépe Zlínský kraj, na druhém místě se umístil Kraj Vysočina, třetí místo obsadil Pardubický kraj. Nejméně bezpečným krajem je Hlavní město Praha, následují ho Ústecký kraj a Středočeský kraj.

Pro lepší vizuální vnímání jsou pomocí vytvořeného kartogramu prezentovány zjištěné výsledky též na obrázku č. 5. Z něj je jasně patrné rozdělení České republiky na západní a východní část, přičemž ta východní (moravské kraje a východní české kraje) se na základě sestaveného indexu bezpečnosti jeví jako bezpečnější.

Obrázek č. 5: Kartogram krajů ČR dle indexu bezpečnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Závěr

Bezpečnost České republiky je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví a majetku. Zajišťování bezpečnosti obyvatelstva patří k základním povinnostem státu. K jejímu naplňování slouží komplexní hierarchicky uspořádaný a dynamicky se vyvíjející bezpečnostní systém, zahrnující institucionální a výkonné složky na

centrální i regionální úrovni. Pro účinnost procesů krizového řízení je nutné mít relevantní informace o zájmovém území a umět s nimi efektivně nakládat.

Cílem tohoto článku bylo analyzovat bezpečnostní situaci v krajích České republiky s využitím tří vybraných bezpečnostních ukazatelů – počtu zjištěných trestných činů, dopravních nehod a požárů. Agregací různorodých informací o bezpečnostních aspektech regionů do jediného indexu je možno napomoci rozhodování při prioritizaci území z hlediska jejich bezpečnostní úrovně.

Ve sledovaném desetiletém období (2003 – 2012) je dlouhodobě nejnižší počet zjištěných trestných činů vykazován v Kraji Vysočina, naopak nejvyšší počty jsou zaznamenány v kraji Hlavní město Praha. Z hlediska počtu dopravních nehod je nejlepší situace ve Zlínském kraji, na opačném konci pořadí je opět kraj Hlavní město Praha. Dlouhodobě nejnižší počty požárů na tisíc obyvatel vykazuje Zlínský kraj, nejčastěji naopak hoří v Ústeckém kraji.

Z celorepublikového pohledu je možno vysledovat klesající trend v počtu zjištěných trestných činů, klesající trend počtu dopravních nehod v letech před změnou metodiky, naopak mírně rostoucí trend nahlášených dopravních nehod v letech 2009 až 2012 a relativní stagnaci v ukazateli počtu požárů.

Za pomoci stanovení pořadí jednotlivých krajů ve třech dílčích bezpečnostních ukazatelích a jejich agregací do jednoho ukazatele – indexu bezpečnosti, lze za nejbezpečnější kraj ve všech deseti letech analyzovaného období považovat Zlínský kraj. Na pozici nejméně bezpečného kraje se v jednotlivých letech sledovaného období umístily kraj Hlavní město Praha a Ústecký kraj. Ze souhrnného hodnocení celého desetiletého období vyšel nejlépe Zlínský kraj, na druhém místě se umístil Kraj Vysočina, třetí místo obsadil Pardubický kraj. Nejméně bezpečným krajem je Hlavní město Praha, následují ho Ústecký kraj a Středočeský kraj.

Poděkování

Príspevek byl zpracován v rámci řešení grantů SGFES01/2013 a SGFES03/2013 na Fakultě ekonomicko-správní Univerzity Pardubice.

Literatura

- [1] *Bezpečná společnost: Podrobná specifikace prioritní oblasti* [online]. Rada pro výzkum, vývoj a inovace. [cit. 2013-09-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/storage/att/BF66DE401FDE82EE6D28351209C2A40C/Priloha%207.pdf>>.
- [2] *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad. [cit. 2013-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.
- [3] Kolektiv autorů. *Bezpečnostní strategie České republiky 2011*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2011. 20 s. ISBN 978-80-7441-005-5.
- [4] *Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2013-09-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/meziresortni-koncepce-bezpecnostniho-vyzkumu-a-vyvoje-cr-do-roku-2015.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

Kontakt

Ing. Zdeněk Matěja
Ústav bezpečnostních a regionálních věd
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice
Studentská 95
532 10 Pardubice
e-mail: Zdenek.Mateja@upce.cz

Ing. Ondřej Svoboda
Ústav bezpečnostních a regionálních věd
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice
Studentská 95
532 10 Pardubice
e-mail: Ondrej.Svoboda@upce.cz